

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.

Ünnep és vasárnap után is,

Kolozsvár, 1904.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

(parók és kereskedők kedvezményben részesülnek)

Nyitlér soronként 40 fillér.

Szerda, február 10.

A háború kitörőben.

Kolozsvár, február 10.

A diplomácia vénasszonyos nyelvését felváltja a fegyverek férfias zörgése, megindul egyike a történelem legnagyobb háborúinak: Oroszország és Japán között. A világ szeme csodálattal és tisztelettel tekint arra a tűzből, exotikus hatalmasságra, amely római erővel tudta nem is eldobni, hanem ellenfele szeme közé hajítani a kockát s érzí magát olyan fenségesnek, hogy magának követelje a nagy zivatar első menyörgését.

Elejétől fogva Japán volt a szimpatikus abban a konfliktusban, amely közte és Oroszország között Koreára és Mandzsuriára vonatkozóan elkezdett a melynek csirája a japán-kínai háborúban fogamzott meg. Akkor valósággal úgy történt a dolog, hogy a diadalmas Japán Oroszország számára kaparta ki a gesztenyét a tűzből. Neki nem jutott semmi. Oroszország azonban közbelépése által megszerezte magának Port-Arthur s megvetette lábát a liutungi félszigeten. Ennek a politikájának az volt a folytatása, hogy pacifikálás örvével elhódította Mandzsuföldet, ahonnan azután már biztosra vehette, hogy Korea is az övé lesz.

S amikor csapjait óvatosan kezdte kinyújtani e félsziget felé, akkor lobbant lángra a szimonszekii békekötés hamva alatt izzó zsaratnok a japáni közvéleményben. Japán remonstrált Oroszország előrenyomulása ellen, közben kezdett fegyverkezni. Amikor pedig a mult esztendő október 10-én letelt a határidő, ameddig Oroszországnak ki kellett volna vonni csapatait Mandzsuföldről s az orosz, megcsufolva a nemzetközi szerződést, meg sem mozdult, Japánban egyszerre felhangzott a riadó kiáltás: háborút!

Imponáló ennek a keletázsiai kultúrországnak merész föllépése a két világrész tetemes darabját kiterjeszkedő európai állammal szemben, melylyel más, sokkal hatalmasabb birodalmak kikötött nem mer-

tek. De a legutóbbi japán-kínai háború alkalmával aratot aránylag könnyű győzelem óta a szigetország népének jelentékenyen megnőtt önérzete és kifejlődtek imperialisztikus hajlamai. Azonkívül helyre akarja ütni azt a csorbát, amelyet a kínai háború bevégezése után szenvedett, azt ugyanis, hogy az érdekelt hatalmak, nevezetesen Oroszország akadályozták meg a győzelem kihasználását. Amikor pedig a boxerek lázadását a hatalmak együtt expedíciója leverte, ebben Japánnak oroszlanrésze volt és egyenrangú félnek ismerték el, ami ennek a törekvő népnek régi álmát valósította meg.

De ez csak erkölcsi eredmény volt, amikor a pacifikálásra került a sor, Oroszország rávetette magát Mandzsuriára, azzal az ürüggyel, hogy rendet csinál. Csinált is rendet a maga bevált módja szerint, otthonosan berendezkedett, kiépítette vasutait s nem törődve a számtalan figyelmeztető jegyzékkel — j'y suis, j'y reste — eszéágában sem vett kivonni csapatait az okkupált területéről. Ez pedig a többi hatalmak jóvoltából szinte természetesen látszott. Franciaország a szövetségi viszonytól fogva nem bolygatta a dolgot; Németország, mely mindig súlyt helyezett az oroszszal való, Bismarck által „toronymagassá” nak nevezett barátságra, már csak a franciák miatt is, sem interveniált. A mi kibipolitikánk nem sokat zavarta Oroszország cirkulusait, hisz ennek az a hasznos eredménye, hogy a Balkánon némileg szünetel a muszka izgatás. Csak Japán és Anglia van tulajdonképpen érdekelve a dologban, már a szövetségi viszonytól fogva is, amely e két állam között fennáll. Japánnak valósággal létező, hogy Mandzsuriában piacot szerezzen fejlődő iparának és kereskedelmének, másfelé nem is gravitálhat. Anglia pedig mindenféleképpen támogatja Japánt, amiben a régi antagonizmusnak Oroszország iránt is nagy szerepe van. Tekintve azonban, Japán a támadó fél, Anglia aligha fogja szövetségesét támogatni

a háborúban, vagy legalább is várakozó álláspontot foglal el.

Megindul tehát a harc minden borzadalmával. A fürge japán katonák, akik a legmodernebb fegyverekkel van ellátva, fanatizmusával megy a harcba, melybe az egész nemzet kitörő lelkesedése kíséri. S ha orosz részről az egész világ előtt Japánt teszik felelőssé a háború véres látványának felidézéséért, azok, akik oly rengeteg távolságból nézik a fejleményeket, érthetőnek tartják a kis kultúr nép merészségét, mely szembe száll a fehér cár birodalmának túlhatalmával, erkölcsi és anyagi biztosításáért.

A japán—orosz háború.

— Express tudósítás. —

Budapest, febr. 9.

A francia és orosz sajtó meglehetősen jól tudja loválni az európai közvéleményt Japán ellen, mely az eddigi szokásos formák ellenére hadilábra helyezkedett Oroszországgal. Való tény, hogy Japán kormányának nem várt be Oroszország válaszüzenetét és visszahívta követét, ami okvetlenül a háború megújulásának jelenségével van felruházva. Most — különösen az érdekeltek — szemforgatva kommentálják, hogy Japán megsértette a nemzetközi formákat és így Európa rokonszenvére nem érdemes tovább.

Azonban, a ki elfogulatlanabban nézi a dolgok fejlődését, az okvetlenül Japánnak fog igazat adni. Mert Japán kormányának szerencsésen beelőzött az oroszok kártyájába. Tisztában volt azzal, hogy Oroszország azért húzza-halasztja a tárgyalásokat, mert időt akar nyerni haditengerészetének kiegészítésére. Mialatt udvariasságban, békítve és kitérve válaszolt az Oroszország Japán jegyzékeire, folyton fegyverkezett és mindig veszedelmesebben szerelte föl hadseregét. Azt Japán nem nézhette tétlenül és kénytelen volt — saját léteérének megvédelmezésére — az ultima rációhoz fordulni. Japán a formák kedvéért nem akarta legvilágosabb érdekeit feláldozni.

Ma Budapestre a következő táviratok érkeztek:

London, február 9.

Harmadik japán kereskedelmi hajó szombaton még tengeren volt a világ minden táján, de azóta utasitást kaptak és most

biztonságban vannak. Egy japán gőzhajó, mely az Indiai-Océánon jár, veszedelemben fony, mert az orosz hajók könnyen elfoghatják. Egy japán gőzöst, mely január 29-én futott ki a londoni kikötőből, a maltai kikötőben érte utól a parancs, hogy meneküljön angol kikötőbe. A japán postahajótársaság 80 hajója közül csak kettő van uton, a többi befutott a koreai kikötőkbe.

London, február 9.

Japán ügynökök Capsowban töméredek ösvért vásároltak.

Lemberg, február 9.

Sok lengyel tartalékos tiszt és magánorvos felajánlotta szolgálatait a bécsi japán követnek háború esetére.

Berlin, február 9.

Pétvárról táviratozzák a Berliner Tageblattnak:

Oroszország elkészült a háborúra. 240.000 főnyi serege van Kelet-Ázsiában és 100.000 főnyi csapata felszerelve áll készen az indulásra. Ezeket a csapatokat a szibériai vasuton fogják elszállítani.

Szöfi, február 9.

Az összes lapok rokonszenvesen írják Oroszországról a háború küszöbén. A Vécserna Posto követeli a bolgár hadsereg mozgósítását, hogy Bulgária sakkban tartsa a Törökországot, ha esetleg kedve támadna a Konzulátusba betörni. A Doevnik lelkesedéssel üdvözi Oroszországot, a szlávok dicső védelmezőjét.

Soós bíró bűnpöre.

— A főtárgyalás második napja. —

(Express tudósítás.)

A közönség állandóan nagy érdeklődéssel követi a pestvidéki büntetőtörvényszék dr. Soós Kálmán és társai elleni ügyben a főtárgyalást. A bizonyítási eljárás lefolyása nagyon kedvezőtlen volt a vádlotakra nézve. Az első esetben, mikor arról volt szó, hogy Soós bíró az Esterházy-konyakgyár kontra Sárkány Arnold-féle védjegyhamisítási ügyben Soós bíró Schwarz ügynök útján 500 koronával megfizették, a tanúk nem akartak vallani, mert csakis ártottak volna dr. Soósnak, és ha kényszerből vallottak, tényleg erősen kompromittálták vele a folyton ártatlanságát hangoztató Soós bíró.

Ma délelőtt a második bűnesetre tértek át, amit röviden a következőkben ismertetünk:

1902. évi június havában Ney Simon csalás vétsége miatt feljelentette Schlesinger

Leót azért, mert őt egy aranyláncserénél olyképp szedte rá, hogy a kiválasztott helyett egy hasonló, de kevesebb értékű aranyat tartalmazó láncot adott neki. A büntető bíróság Schlesingeret fölmentette. A panaszos megfellebbezte az ítéletet és így az ügy dr. Soós Kálmán bírósághoz került. A törvényszék kimondotta ugyan, hogy Schlesinger bűnös, az ítélet meghozatalában azonban Soós már nem vett részt, mert időközben megindították ellene a vizsgálatot.

Schlesinger elmondta, hogy a főbevezetés idejében megjelent nála Schwarz ügynök, a kit ezelőtt sem ismert, azt ajánlotta, hogy adjon 200 koronát Soósnak, akkor megszüntetik ellene az eljárást. Schlesinger vonakodott a kívánságot teljesíteni, mire Schwarz megfenyegette, hogy elítéli két hétre, ha nem fizet. Schlesinger végre kényszerhelyzetbe jutva, Schwarz ajánlatával folkereste Soós bíró hivatali helyiségében és pártfogását kérte. Soós azzal állott elő, hogy az ügy rosszúl áll, mert még a mérsárost is elítélik, ha kevesebb húst mér, különben beszél majd bírótársaival. Mikor végre Schwarz azt ajánlotta, hogy a bíró aranyemléket ingyen kijavítja, Soós kedvetlenül állt felele, hogy beszéljen még egyszer Schwarz ügynökkel. Az ügyészesség szerint itt is kétségtelen, hogy Soós bíró kíséreltetett tett arra, hogy Schlesinger-t megvesztegette és hogy ez be nem következett, csak azon mult, mert Schlesinger nem akart kötelezni állani, sőt a mikor később tényleg elítélte őt a törvényszék, bűnvádi följelentést tett Soós ellen, azzal vádolva őt, hogy csak azért hozták ellene kedvezőtlen ítéletet, mert nem engedte magát megszarolni.

Soós bíró az első kérdéseire kijelenti, hogy jól emlékszik a Schlesinger-ügyre, valamint arra is, hogy Schlesinger közvetlen a főtárgyalás előtt nála járt, azonban ekkor pénzről, vagy más jutalomról szó sem volt. Schlesinger az ő pártfogását kérte és tekintettel arra, hogy az ügy igazságtalan volt, ő, mint bíró, megtagadta ezt. Megengedi, hogy Schwarz, akitől mindenkitől, elment Schlesingerhez és tőle az ő nevében pénzt követelt, azonban az az ő beleegyezése nélkül történt és ha tudja, bizonyára elveszi Schwarz kedvét attól, hogy az ő nevében ilyen visszaéléseket kövessen el.

Az első figyelmeztetést Soós, hogy ugy Schlesinger, valamint Schwarz a szemébe fogják mondani, hogy tudott a megvesztegetés kísérletéről, mire Soós elkészenedten felel:

— Ennyi vakmerőséget még sem teletelek fel rólok.

A bíróság ezután Schwarzot szólította elő. A furlagos ügynök, aki a megtestesült cinizmus, ezuttal is megtagadta a vallomást.

Ítéltre valószínűleg holnap kerül a sor.

TÁRCA.

Bűnbocsánat.

Bocsásd meg, hogy réád emeltem
Sóvárgó vágyban a szemem.
Bocsásd meg, hogy lálálmainban
Enyém valál már, kedvesem!
Bocsásd meg, hogy hiába küzdtem,
Nem volt erőm lemondani,
Hogy minden ékes búszkeségnél
Nagyobbak lellem álmait!
Bocsásd meg, hogy anidón tagadtam,
Szeretlek már akkoron,
Bocsásd meg, hogy ma is szeretlek,
Örökre, forrón, lángolón!
Bocsásd meg, hogy, ha rád tekintek,
Szem-mbe égő köny suhan
S csupán eléd borulni vágyom.
Zokogva fájón, hosszasan....

Bocsásd meg, ah, szelid jóssággal,
Bocsásd meg, kérlek, mindenért!
De én meg nem bocsájtom azt, hogy
A lelked engem meg nem ért,
Hogy türtem érte, bizva benned,
Megalázkodva annyiszor,
Hogy porba hulltam, im, előtted,
— Meg nem bocsájtom semmikor!
Hogy ifjúságom, legszebb álmom,
Miatlad tüntek így tova,
S miattad állok ilyen árván:
Meg nem bocsájtom én soha!...

Dimanche.

Farsangi mesék.

Irtá: Elza.

III.

Nagyon téved, aki azt hiszi, hogy Pajkos barátom tisztán a saját gyönyörűségére hajhászta a mulatságokat. No persze! Hi-

szen majd adott volna neki az ő kis szerelmes barátjának, Koboldia legfeketébb, legédesebb, legnyújásabb, legbuncutabb angyalkája, ha csak egy tisztán szórakozás céljából lumpol versenyt az emberekkel! Dehogy, dehogya! Pajkos urfi tanulmányton volt s Koboldia civilizációjának érdekében hivatalból mulatott. S hogy szívének zsarnok urója előtt semmi néven nevezendő gyanuba ne keveredjék, hiven beszámolt neki minden zsúrrol, hangversenyről, bárlól, a hova csak meghívó nélkül befurakodhatott, sőt mi több, még azt se tagadta el, ha valahol egy-egy szép kis leánnyal, vagy aszszonnyal csak úgy a divat, a szokás kedvéért kissé kócskolt.

Aranyos zsarnokom — írta egyszer Koboldia legfeketébb, legédesebb angyalának — mindig réád gondolok. Pedig olyan zajos, zaklatott az életem, ah torkig vagyok már az emberek mulatságával... szívesebben repülnek hozzád, de szerencsére (tyűh!) de vastagon húzta ki Pajkos urfi a lapust! de fájdalom! Kedvesem, megszaktad az összeköttetés Koboldia s a föld között. Hisz tudod: hó pelyhen szállottam alá, de ezen az alkalmatosságon nem mehetek vissza, mert az ostoba, szivtelen hó nincs szerelmes Kobold szívekre berendezve, nem száll fölfele... meg kell várnom hát az első tavaszi napsugarat, mely veled majd újra egyesít, hogy a jó Isten is áldja meg. És most, csöpp uróm, hadd monojam el neked legújabb tapasztalataimat.

Valami nagyon, nagyon előkelő familiába juthattam be a minap, nem lehet másként. Zsur volt s persze, hogy a többi kintnősegek között én is hivatalos voltam. Előkelő fejtartással, sikkesen lebegtem be én is, úgy, mint a többiek. Édesem, milyen finom, milyen elegáns volt ott mindenki. Láttam én csak belenevetek az emberek szemébe és már tudom is, hogy milyen társaságban vagyok. Ha a különböző többkevesébb ragyogó szemek visszamosolyognak

és enyelegve integetnek felém, tudom, hogy a jó kedélyű, de nem nagyon előkelő emberek közé jutottam, míg ha félleg lehunyt szempillák alól bágyadt, unott tekintet esik reám, büszkén egyenesedem ki s hideg, előkelő Kobold leszek tüstént, mert érzem, hogy előkelő emberek közé hozott a sorsom.

Aztán az ilyen társaságokban mindig jár megérzik a hangulatot is, hogy ur emberek között vagyok. Láttod kedvesem, a jó kedélyű, de nem nagyon ur emberek társaságában nem érzik otthonosan magukat. Bizony a mindennapi élet itt lenni a földön szürke, hideg és komoly. Az emberek otthon nem igen mulatnak, hanem gondal, közköddve élnek. Aztán mikor néha napján társaságra kerülnek, egészen ki vannak cserélve, nem is azok, akik otthon voltak: jókedvűek, gondtalanok, kicsapongók, pajkosak, mint jó magam. Szóval ezek nem érzik magukat otthonosan a társaságban... Hanem az előkelők, a hidegek, azok társaságban is ép olyan unottak, élettelenek, öntettek, mint otthon. Ah csak merészség kell lenni, mint én vagyok kedvesem és be kell nézni az előkelő hölgyek csipkezebekandójá mögé, hogy milyen jóízűt ásitának egy titokban egyet-egyet... szóval, hogy milyen otthonosan érzik magukat. Ez az igazi előkelőség aztán. Csak te el ne tanuld csöpp kis zsarnokom, neked jól áll az örök mosoly, csak hadd nevesen versenyt a napsugárral ragyogó szemed, csak mosolyogjon édes negédesen ajkad... az előkelőséget eltanultam már én helyetted is... bizd csak reám kedvesem!

No nézd! milyen szórakozott is vagyok én angyalom. Persze, persze, mikor veled beszélek! (Ezt a legutóbbi zsúron hallottam mondani és a kis naplómba rögtön fel is jegyeztem. Ugy-e szép mondas?) Egészen elfelejtettem neked a toálettekről beszámolni, pedig az téged nagyon érdekelt egy-e? Égek, milyen szédtő pompa, mennyi szédtő toálett. Csupa habszerű,

édes lengés. Csupa báj, csupa költeményszerű könnyűség. Olyan volt a zsur, mint egy cukrász kirakat. És a hölgyek megannyi meglevendengett „damen caprice.” Én kedvesem, de csodaszép lehetnél te ilyen tündérmesékbe burkolva. De minálunk az nem divat! Nem baj! Megtanulod majd az én kedvemért! Ha látnád, mily igéző kép a vaktó fehér nyak, a szoborszerű, sima vállak csipkék közötti villanása! Tanul meg ezt szép zsarnokom, a te rab-szolgád kedvéért.

Édesem, egy bálon is voltam a minap. Jót mulattam... no, no, ne ráncold össze szoborszerű homlokod... nem az emberekkel, az emberek mulattam jól. No igen, mert olyan furcsák is néha az emberek. Hiszen te, Koboldia legfeketébb, legédesebb, huncut kis angyala, tudhatod, hogy menyíre szeretek táncolni, hiszen lejtettünk már könnyű, édes tündértáncot együtt, nem egyszer igye-kedvesem? Oh de ki parancsolt valaha reánk, hogy no most! és ennyit! No hátr és nem többet! táncoljatok! Oh hátr ki táncol parancsszóra nagy Koboldiában? Mikor kedvem tartja s mikor táncra vágyom s amik ki nem fadok... élvezetből, gyönyörűséggel táncolok!

De az emberek? Nevezz velem Koboldia legaranyosabb zsarnoka! Az embereknek parancsszóra kell táncolniok. Nem élvezetből, hanem kötelességből. Nem amik bírják, hanem amik halálra fáradsz. A napimunka igája nem olyan terhes nyűg nekik, mint a mulatság, a bál, a tánc. A szívem is megcsúszott a megkínzott, fáradt, veritékeny arcom... úgy sajnáltam őket: a robotoló táncosokat s a kimerültség hajszolt táncosnőket.

Egyetlen egy okos ember mégis akadt a bálon. Az lefeküdt és édesdeden elaludt. De a lába álmában is idegesen motoszkált a sima parketten... Aztán... aztán nem hagyott nyugton a kobold természetem! bevallom neked töredelmesen, bocsásd meg

kegyetlenségemet én kedvesem... de gyöngéden megfricskáztam az orra hegyét. Ijedten riadt fel a szegény pasas. Aztán megint odakeveredett a robotoló tömeg közé s folytatta tovább a keserű napszámot.

Miért nem rendezik úgy a bálokat a földön is, ahogy mi szoktuk, nálunk szép Koboldiában: egyik rózsá kelyhen táncolunk, a másikon diszkurálunk, a harmadikon kártyázunk, (no, no, már megint haragos képet vágsz. Pedig látod, azt az emberek is megteszik.) a negyedikén eszünk, vagy iszunk, ... szóval mi egy mulatunk, ahogy épen kedvünk tartja s azt tesszük, amihez épen kedvünk van!

Tudod kedvesem, ha nem volnék kissé féltékeny természetű, meghívnám a bálrendező barát Koboldiába tanulmányra, de hát... nem teszem. Mert olyanok vagytok mind, ti asszonyok, hogy az újért eldobjátok a régit. Láttam itt a földön is, hogy körülfigognak, kényeztetnek engem a férfiérek, hanem persze én mindig, mindig csak réád gondolok. Isten veled!

Pajkos.
P. S. Igen! a csókokat a bályeg alá írtam. Ezt itt a földön lestem el valakitől. Nem tudom, miért teszik, de hát itt úgy látszik ez a szokás...

Aztán Pajkos barátom megmeccizte levelét Koboldia legédesebb, legnyújásabb, legbuncutabb, kis angyalának saját, hóféhér kezébe, egy dögicsérlő légy szárnyára kötötte s szerelmes sóhajjal röpítette a szárnyas postást utnak. Másnap már választ is kapott.

Koboldia legédesebb, legféltékenyebb zsarnoka ezt írta:

„Ha nem is süti ki a napsugár, postásunk jó pénzért haza hoz a hátán. — Azonnal jöjj! Minden meg van bocsátva!”

Zsarnokod.

Réti Sándor

lérfi ruhakereskedőnél

a tanácsháza alatt

1 lérfi öltöny 4 frttól
1 fiúöltöny 1 frt 50 krtól.
1 lérfi nadrág 1 frttól kezdve
kapható csakis a Tanácsháza alatt.

